7/388

199

T.C
BAŞBAKANLIK
HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI

SAYI : B.02.1-HM.0.KAF 01.02/54555-10
KONU: Yazılı Soru Önergesi.

16.09.99* 66606

ÇOK ACELE

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: T.C. Başbakanlık Kanunlar ve Kararlar Genel Müdürlüğü'nün 11.8.1999 tarih ve B.02.0.KKG.0.12/106-47-4/3900 sayılı yazısı.

İlgi yazı ekinde yer alan Erzincan Milletvekili Tevhit KARAKAYA tarafından verilen yazılı soru önergesinin ilk sorusunda, 1997, 1998 ve 1999 yıllarında bankalar eliyle ne kadar tahvil satışı gerçekleştirildiği sorulmaktadır. Buna göre aşağıdaki tabloda yıllara göre toplam iç borçlanma miktarları ve bu miktarların ne kadarının bankalara gerçekleştirildiği gösterilmektedir.

(Milyar TL.)	BANKALARA SATILAN MİKTAR	% PAYI	TOPLAM SATIŞ MİKTARI
1997 TOPLAM	**5.599.994**	**89,5**	**6.259.961**
HAZİNE BONOSU	2.668.158	86,8	3.074.400
DEVLET TAHVİLİ	2.931.836	92,0	3.185.561
1998 TOPLAM	**12.377.480**	**86,8**	**14.254.323**
HAZİNE BONOSU	8.311.407	87,1	9.546.260
DEVLET TAHVİLİ	4.066.073	86,4	4.708.063
1999 TOPLAM (Ocak-Temmuz)	**2.380.035**	**84,4**	**2.818.535**
HAZİNE BONOSU	1.058.278	98,5	1.074.448
DEVLET TAHVİLİ	1.321.757	75,8	1.744.087

Diğer taraftan, soru önergesinin 5. sorusunda kamu bankalarının aynı dönemde batık kredi miktarı ve sözkonusu kredilerin kimler tarafından kullanıldığı sorulmaktadır. Bu soru ile ilgili olarak, kamu bankalarının 1997 ve 1998 yıllarına ilişkin Türkiye Bankalar Birliği'nce yayınlanmış bilançolarında yer alan takipdeki alacaklar rakamları aşağıdaki tabloda belirtilmektedir.

200

KAMU BANKALARININ TAKİPTEKİ ALACAKLARI		
(Milyar TL.)	1997	1998
TAKİPTEKİ ALACAKLAR (brüt)	88.572	252.565
AYRILAN KARŞILIKLAR	31.768	80.959
TAKİPTEKİ ALACAKLAR (net)	56.804	171.606

Yine aynı soruda yeralan sözkonusu kredilerin kimler tarafından nasıl kullanıldığına ilişkin bilgilerin, 4389 sayılı Bankalar Kanunu'nun 22'inci maddesi hükmü uyarınca kanunen açıkca yetkili kılınan mercilerden başkasına açıklanması mümkün bulunmamaktadır. Ancak, mevzuata aykırı kredi kullanılmasında sorumluluğu tespit edilenler hakkında anılan Kanun'a göre gerekli işlemler tesis edilmektedir.

Öte yandan, soru önergesinin 2, 3 ve 4. sorularına cevaben T.C. Maliye Bakanlığı Gelirler Genel Müdürlüğü'nden alınan yazının bir örneği ilişikte gönderilmektedir.

Bilgilerini arz ederim.

15/09/1999

DEVLET BAKANI
Recep ÖNAL

7/388

-5-

201

T.C
MALİYE BAKANLIĞI
Gelirler Genel Müdürlüğü

SAYI: B.07.0.GEL.0.49/4940-12
KONU:

07.09.99*037714

HAZİNE MÜSTEŞARLIĞI'NA

İLGİ: 19.08.1999 tarih ve B.02.1-HM.0.KAF.01.02/54555-10/60130 sayılı yazınız.

Yazı ekinde yer alan Erzincan Milletvekili Tevhit Karakaya tarafından verilen yazılı soru önergesi incelenmiş ve görüşümüz aşağıda açıklanmıştır.

5422 Sayılı Kanunun 1'inci maddesinde sayılan kurumların kazancı kurumlar vergisine tabi olup; kurum kazancı, gelir vergisi mevzuuna giren gelir unsurlarından terekküp etmektedir. Aynı kanunun 13'üncü maddesinde kurumlar vergisinin, mükelleflerin bir hesap dönemi içinde elde ettikleri safi kurum kazancı üzerinden hesaplanacağı belirtilmiştir.Anılan kanunun 20'nci maddesine göre , kurumlar vergisi, mükellefin veya vergi sorumlusunun ilgili bulunduğu hesap döneminin neticelerini ihtiva eden beyanı üzerine tarholunmakta ve her mükellef vergiye tabi kazancının tamamı için bir beyanname vermektedir.

Buna göre, bankaların verdiği kurumlar vergisi beyannameleri üzerinden hesaplanan kurumlar vergisinin ne kadarının tahvil ve hazine bonosu faizlerinden kaynaklandığı ve bankaların vergi borçlarının ne kadarının anılan menkul kıymet satışından doğan kazanca ilişkin olduğu hususları ancak her banka nezdinde ayrı ayrı yapılacak vergi incelemeleri sonucunda belirlenebilecektir.Bu incelemelerin yapılabilmesi ise uzun bir zamanı gerektirmektedir.Bu nedenle bu aşamada istenilen bilginin verilme imkanı bulunmamaktadır.

Öte yandan 213 Sayılı Vergi Usul Kanununun 279' uncu maddesi 4369 Sayılı Kanununun 6 ıncı maddesiyle " Hisse senetleri ile fon portföyünün en az yüzde 51'i Türkiye'de kurulmuş bulunan şirketlerin hisse senetlerinden oluşan yatırım fonu katılma belgeleri alış bedeliyle, bunlar dışında kalan her türlü menkul kıymet borsa rayici ile değerlenir.Borsa rayici yoksa veya borsa rayicinin muvazaalı bir şekilde oluştuğu anlaşılırsa değerlemeye esas bedel, menkul kıymetin alış bedeline vadesinde elde edilecek gelirin (kur farkları dahil) iktisap tarihinden değerleme gününe kadar geçen süreye isabet eden kısmının eklenmesi suretiyle hesaplanır. Ancak, borsa rayici bulunmayan, getirisi ihraç edenin kar ve zararına bağlı olarak doğan ve değerleme günü itibariyle hesaplanması mümkün olmayan menkul kıymetler, alış bedeliyle değerlenir." şeklinde değiştirilmiştir.

202

4393 Sayılı 1999 Mali Yılı Bütçe Kanunu'nun 69' uncu maddesinin (e) fıkrasıyla 1999 yılı içinde ödenmesi gereken gelir vergisi, kurumlar vergisi ve geçici vergi yönünden bu Kanunun yürürlük tarihinden önce ihraç edilmiş bulunan Devlet borçlanma senetleri ile vadesi bir yıl ve daha uzun olan aynı neviden menkul kıymetlerin, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun 279 uncu maddesinin 4369 sayılı Kanunla değiştirilmeden önceki hükmüne göre değerlenmesi öngörülmüştür.Bu durumda, bankaların portföylerinde bulundurdukları kamu kağıtlarını 213 Sayılı Kanunun 279' uncu maddesinin 4369 Sayılı Kanunla değişmeden önceki hükmüne göre alış bedeli ile değerlemeleri gerekmektedir.

Buna göre, bankaların portföylerinde bulunan kamu kağıtlarını 31.12.1998 tarihi itibariyle alış bedeli ile değerlemeleri kanun hükmü gereği olup; bu husus, bankaların vergi borçlarının ertelendiği anlamına gelmemektedir. Ayrıca herhangi bir bankanın Bakanlığımıza intikal etmiş tecil ve taksitlendirme talebi bulunmadığı gibi bankaların 6183 Sayılı Kanunun 48 inci maddesine göre tecil edilen bir borcu da bulunmamaktadır.

Bilgi edinilmesini ve gereğini rica ederim.

Bakan a.

M. Akif HAMZAÇEBİ
Gelirler Genel Müdürü

Hazine Müşteşarlığı
07.09.99 02257
Şube Kayıt No :